

POSTANOWIENIE

Dnia 19 września 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jerzy Kwaśniewski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Katarzyna Gonera

SSN Zbigniew Myszka

w sprawie z odwołania E. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

o emeryturę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 19 września 2012 r.,

skargi wnioskodawczynie o wznowienie postępowania zakończonego wyrokiem

Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 21 września 2006 r.,

**stwierdza niewłaściwość Sądu Najwyższego i przekazuje
skargę o wznowienie postępowania Sądowi Apelacyjnemu w
[...].**

UZASADNIENIE

Wnioskodawczynie wniosła do Sądu Apelacyjnego w [...] skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 21 września 2006 r. Podstawę wznowienia postępowania wskazano w przepisie art. 401¹ k.p.c.

Zaskarżając (*expressis verbis*) powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego skarżąca wniosła o: 1) wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 21 września 2006 r.; 2) zmianę

powyższego wyroku i przyznanie prawa do emerytury z tytułu opieki nad chorym dzieckiem, względnie o: 3) uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia; 4) zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu skargi wskazano, że wyrokiem z dnia 21 września 2006 r. Sąd Apelacyjny oddalił apelację wnioskodawczynie od wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 31 maja 2006 r. o wcześniejszą emeryturę. Skarżąca wskazała, że zasadniczym powodem nieuwzględnienia jej apelacji było uznanie przez Sąd Apelacyjny dopuszczalności wznowienia przez organ rentowy postępowania na podstawie art. 114 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Wyrokiem z dnia 17 maja 2007 r., III UK 6/07, Sąd Najwyższy oddalił skargę kasacyjną wnioskodawczynie od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 21 września 2006 r.

Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 28 lutego 2012 r., K 5/11, ogłoszonym 8 marca 2012 r. orzekł, że art. 114 ust. 1 a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jest niezgodny z zasadą zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 oraz art. 67 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

W ocenie skarżącej – skoro podstawą prawną rozstrzygnięcia Sądu Apelacyjnego w wyroku z dnia 21 września 2006 r. był przepis art. 114 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS – skarga o wznowienie postępowania jest konieczna i uzasadniona.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Nowelizacją kodeksu postępowania cywilnego z dnia 22 grudnia 2004 r. dotychczasową kasację zastąpiono nadzwyczajnym środkiem odwoławczym – skargą kasacyjną (por. obowiązujący od dnia 6 lutego 2005 r. art. 1 pkt 13 ustawy z dnia 22 grudnia 2004 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych – Dz. U. Nr 13, poz. 98). Nadzwyczajny charakter tego środka zaskarżenia wyraża się w tym, że skarga kasacyjna służy od orzeczeń prawomocnych (por. art. 398¹ § 1 k.p.c.). Efektem wskazanej wyżej nowelizacji kodeksu postępowania cywilnego – zmiany systemu

środków odwoławczych – jest oparcie postępowania cywilnego na dwuinstancyjności.

Wbrew temu co przyjął Sąd Apelacyjny w postanowieniu o przekazaniu sprawy Sądowi Najwyższemu, w sytuacji, gdy skarga o wznowienie postępowania dotyczy prawomocnego wyroku Sądu drugiej instancji, do jej rozpoznania właściwy jest – zgodnie z art. 405 k.p.c. – „sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, a jeżeli zaskarżono orzeczenia sądów różnych instancji, właściwy jest sąd instancji wyższej”. W każdym z tych przypadków właściwym sądem jest Sąd Apelacyjny w [...]. Sąd Najwyższy natomiast, który po rozpoznaniu skargi kasacyjnej, skargę tą oddalił nie uzyskuje właściwości w tej sprawie z dwóch powodów. Po pierwsze dlatego, że żądanie wznowienia postępowania zostało wyraźnie skierowane przeciwko wyrokowi Sądu Apelacyjnego. Po drugie Sąd Najwyższy nie jest sądem, „który ostatnio orzekał co do istoty sprawy” w rozumieniu przepisu art. 405 *in fine* k.p.c. Sąd Najwyższy bowiem w swym wyroku oddalającym skargę kasacyjną, orzekł o bezzasadności podstaw tej skargi (art. 398¹⁴ k.p.c.), która – o czym wspomniano wyżej – wszczyniała szczególne postępowanie odnoszące się do prawomocnego wyroku (art. 398¹ k.p.c.). Skarga o wznowienie postępowania została skierowana do wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 21 września 2006 r. Stosownie do treści przepisu art. 405 k.p.c. właściwym do rozpoznania skargi o wznowienie postępowania jest sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie. Można przypuszczać, że Sąd Apelacyjny przekazując skargę do rozpoznania Sądowi Najwyższemu miał na uwadze to, że Sąd Najwyższy rozpoznał skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 21 września 2006 r. Jednakże Sąd Apelacyjny pominął to, że skarga o wznowienie prawomocnie zakończonego postępowania nie została skierowana przeciwko wyrokowi Sądu Najwyższego.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji na podstawie przepisu art. 200 k.p.c. w związku z art. 398²¹ w związku z art. 391 § 1 k.p.c.